

Hjem > Kvægafgiftsfonden > 2011 > Bæredygtig og miljørigtig fodring > Høj fodereffektivitet er en win-win situation

Høj fodereffektivitet er en win-win situation

Fodereffektivitet er kompleks. Men lykkes det at hæve den, betyder det penge på bundlinjen og fordele for miljø og klima. Kvægafgiftsfonden

Mælkeafgiftsfonden

Beregninger viser, at det giver en direkte besparelse på 600 kr. pr. årsko, hvis fodereffektiviteten hæves fra 82 til 87 pct. Og på grund af de mange afledte effekter af at forbedre fodereffektiviteten, er indtjeningen oftest langt højere.

Landbrug og Fødevarer, Kvægs mål i 2013 er en gennemsnitlig fodereffektivitet på 87 pct., men fodereffektivitet er komplekst, og det kan være vidt forskellige faktorer, der skal justeres fra bedrift til bedrift for at hæve den.

For at forstå nærmere, hvad der påvirker fodereffektivitet i praksis, gennemfører Videncentret for Landbrug, Kvæg og AgroTech i fællesskab et otte-årigt projekt om emnet. Projektet er nu midtvejs, og man har blandt andet interviewet 30 kvægbrugere med høj fodereffektivitet og 30 kvægbrugere med lav fodereffektivitet om en lang række faktorer på bedriften i håb om at kortlægge, hvad der kendetegner bedrifter med henholdsvis høj og lav fodereffektivitet.

Godt grovfoder

De 60 kvægbrugere er blandt andet blevet bedt om at svare på, hvad de selv mener, har betydning for fodereffektiviteten. Over halvdelen svarer et godt grovfoder. Mange peger også på blandenøjagtighed, sundhed og at undgå foderspild.

Landskonsulent Ole Aaes, der medvirker i projektet, mener, at landmændene har fat i centrale elementer.

"Hvis køerne skal udnytte foderet optimalt, kræver det en afbalanceret foderration, der giver et godt vommiljø. Og det er lig med en ration med meget grovfoder af god kvalitet, så det er korrekt, at et godt grovfoder er vigtigt," siger Ole Aaes.

Følg tørstofprocenten

Han er også enig i, at blandenøjagtigheden er vigtig.

"Det er vigtigt at blande foderet nøjagtigt. Man ser nogle steder, at en afløser, der fx blander foder i weekenden, kan lave noget forfærdeligt noget, med mindre der er helt klare anvisninger på, hvordan det skal gøres," påpeger han.

Samtidig gør han opmærksom på, at det især er vigtigt at holde øje med tørstofprocenten i forhold til blandenøjagtigheden.

"Det er jo ikke kg foder i vognen, der betyder noget, men andelen af næringsstoffer i foderet. Derfor er det vigtigt at følge tørstofprocenten løbende," siger Ole Aaes.

Og så benytter han lejligheden til at nævne, at det også handler om at undgå overfodring.

"Det er vigtigt at tilpasse fodringen til den reelle ydelseskapalet, hvis man vil opnå en høj fodereffektivitet. Selvfølgelig skal det ikke misforstås – man skal naturligvis ikke trække fodermængden ned, fordi man har en dårlig foderudnyttelse, hvis det skyldes andre ting end lige netop foderniveauet. Men på den anden side kan det ofte være værd at overveje, om det foder, man bruger på at presse ydelsen op, også bliver kvitteret for i form af mælk."

Gevinst for miljø og klima

En høj fodereffektivitet er også vigtig i forhold til kvægbrugets miljøbelastning. Jo højere fodereffektivitet, jo mindre kvælstof og fosfor udskilles der med gødningen. Også udledningen af klimagasser påvirkes af fodereffektiviteten. Ole Aaes forklarer:

"Klimagasserne metan og lattergas dannes i fordøjelsesprocessen. Så jo mere foder, koen skal fordøje, jo mere klimagas udleder den. Man kan sige, at når koen udnytter foderet dårligt, så er der en del af foderet, der ikke omdannes til mælk, men kun resulterer i udledning af næringsstoffer og klimagasser."

Udover at benytte en lavere næringsstofudledning til den såkaldte 'type 2-korrektion' i gødningsregnskabet gør Ole Aaes opmærksom på, at en lavere miljøbelastning i høj grad er en indirekte fordel for kvægbruget.

"Jo mindre vi belaster miljøet, jo færre fremtidige miljøkrav kan vi også regne med at blive pålagt," lyder hans argument.

Rådgivning i fokus

Projektleder Finn Strudsholm, AgroTech, fortæller, at projektet om højere fodereffektivitet vil fokusere på rådgivningen i 2012. Dermed vil man sikre, at den viden, der er opnået i 2011, kommer ud at arbejde.

"Vi vil gerne udvikle et rådgiverværktøj, der kan bidrage til at identificere de faktorer, der har størst betydning for fodereffektiviteten på den enkelte bedrift," fortæller han.

Derudover vil der også i 2012 være demonstrationsprojekter på et antal kvægbedrifter, denne gang med fokus på management i forhold til fodereffektivitet.

I 2011 bestod projektet af tre elementer: En analyse af data fra 200 besætninger med det formål at vise, hvad der betyder mest for fodereffektiviteten i praksis. En undersøgelse hos 60 mælkeproducenter, som afdækker deres daglige praksis og rutiner, og interview af de fem besætninger, som gennem de sidste tre år har haft den højeste fodereffektivitet. Resultaterne vil blive fremlagt på Kvæggkongres 2012.

Læs også [Stabil fodring er vejen til høj fodereffektivitet](#)

[Artiklen har været bragt i Kvæg Nyt nr. 22, 2011](#)